

รายงานผลการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ชื่องานวิจัย	การพัฒนาการเรียนด้วยแบบฝึกบูรณาการ เรื่อง ส่วนประกอบของหนังสือ	
ปีการศึกษาที่ทำวิจัย	ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558	
ชื่อผู้วิจัย	ผศ.เพชรรัตน์ บริสุทธิ์ Asst. Prof. Petcharat Borisuth	
หน่วยงานที่สังกัด	ภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ หมายเลขโทรศัพท์ 09 099 14013 E-mail : tamoddu51@hotmail.com	

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการเรียนด้วยแบบฝึกบูรณาการ เรื่อง ส่วนประกอบของหนังสือ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างนวัตกรรม คือ แบบฝึกบูรณาการ เรื่อง ส่วนประกอบของหนังสือ และเพื่อประเมินผลการใช้แบบฝึกบูรณาการ เรื่อง ส่วนประกอบของหนังสือ ประชากร คือ นักศึกษาที่เรียนรายวิชา 2109101 การรู้สารสนเทศ ภาคเรียนที่ 2/2558 จำนวน 64 คน โดยให้นักศึกษาทำแบบทดสอบก่อนเรียน แล้วใช้แบบฝึกบูรณาการ เรื่อง ส่วนประกอบของหนังสือ หลังจากนั้นทำแบบทดสอบหลังเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละก่อนเรียนและหลังเรียน

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาจำนวน 64 คน ทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนมากกว่าแบบทดสอบก่อนเรียนทุกข้อ และบางข้อนักศึกษาสามารถตอบคำถามได้ทุกคน

คำสำคัญ

บูรณาการ หนังสือ

บทนำ

หลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ประกอบด้วยหมวดการศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี ซึ่งหมวดการศึกษาทั่วไปนักศึกษาทุกคนต้องเรียน 30 หน่วยกิต โดยต้องเลือกเรียนกลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร 12 หน่วยกิต กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 9 หน่วยกิต และกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี 9 หน่วยกิต โดยกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แบ่งออกเป็นกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ 3 หน่วยกิต และกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ 6 หน่วยกิต โดยรายวิชาการรู้สารสนเทศเป็นหนึ่งในรายวิชาที่อยู่ในกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ ดังนั้นรายวิชาการรู้สารสนเทศจึงเป็นรายวิชาที่นักศึกษาทุกคน ทุกสาขาวิชา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีสามารถเลือกเรียนได้

จากประสบการณ์สอนที่ผ่านมา และจากการตอบคำถามของนักศึกษา ภาคเรียนที่ 2/2558 ที่เรียนรายวิชา 2109101 การรู้สารสนเทศ โดยเฉพาะบทที่ 3 หนังสือ ซึ่งผู้วิจัยรับผิดชอบสอน 3 หมู่เรียน จำนวน 160 คน พบว่า นักศึกษาหมู่เรียน 581244401 สาขาวิชาเทคโนโลยีมีเดีย จำนวน 32 คน และหมู่เรียน 581246401 สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 32 คน ส่วนใหญ่ไม่เข้าใจ และไม่สามารถเชื่อมโยง

ข้อมูลแต่ละส่วนของหนังสือได้ เช่น แต่ละส่วนประกอบของหนังสือมีลักษณะเป็นอย่างไร ให้ข้อมูลอะไรบ้าง และถ้าต้องการทราบข้อมูล เช่น ชื่อผู้แต่งหนังสือ จะสามารถดูได้จากส่วนประกอบใดได้บ้าง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะหาแนวทางเพื่อแก้ปัญหาของนักศึกษา 2 หมู่เรียน จำนวน 64 คน โดยวิธีที่ใช้ในการแก้ปัญหาครั้งนี้ คือ แบบฝึกบูรณาการ เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจ และสามารถเชื่อมโยงความรู้แต่ละส่วนประกอบของหนังสือได้ ซึ่งจะส่งผลถึงการเรียน และเข้าใจบทเรียนมากขึ้น ตลอดจนสามารถนำความรู้เรื่องส่วนประกอบของหนังสือไปบูรณาการกับบทเรียนอื่นๆ ในวิชานี้ได้ต่อไป เพื่อให้นักศึกษาได้มีความรู้ตามมาตรฐานของการรัฐศาสตรประเทศ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินผลการใช้แบบฝึกบูรณาการ เรื่อง ส่วนประกอบของหนังสือ

ขอบเขตของการวิจัย

นักศึกษาที่เรียนรายวิชา 2109101 การรัฐศาสตรประเทศ ภาคเรียนที่ 2/2558 จำนวน 64 คน ได้แก่ หมู่เรียน 581244401 สาขาวิชาเทคโนโลยีมีเดีย จำนวน 32 คน และหมู่เรียน 581246401 สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 32 คน

วิธีดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ

2. ประชากร

2.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เรียนรายวิชา 2109101 การรัฐศาสตรประเทศ ภาคเรียนที่ 2/2558

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่ นักศึกษาที่เรียนรายวิชา 2109101 การรัฐศาสตรประเทศ ภาคเรียนที่ 2/2558 จำนวนทั้งหมด 64 คน ได้แก่ นักศึกษาหมู่เรียน 581244401 สาขาวิชาเทคโนโลยีมีเดีย จำนวน 32 คน และนักศึกษามูลุ่เรียน 581246401 สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 32 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบทดสอบก่อนและหลังการเรียน เรื่อง ส่วนประกอบของหนังสือ

3.2 แบบประเมินการเรียน เรื่อง ส่วนประกอบของหนังสือ

3.3 แบบประเมินความพึงพอใจในการเรียน เรื่อง ส่วนประกอบของหนังสือ

4. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ปัญหาการเรียน เรื่อง ส่วนประกอบของหนังสือ

4.2 ทดสอบความรู้ก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบ เรื่อง ส่วนประกอบของหนังสือ

4.3 บรรยาย พร้อมยกตัวอย่าง ส่วนประกอบของหนังสือ

4.4 นักศึกษายืมหนังสือจากห้องสมุดมาคนละ 1 เล่ม โดยกำหนดให้เลือกหนังสือเล่มที่

มีส่วนประกอบต่างๆ ให้มากที่สุด

4.5 นักศึกษาเขียนส่วนประกอบแต่ละส่วนที่พบในหนังสือ และบอกว่าแต่ละส่วนให้ข้อมูลอะไรบ้าง

4.6 นักศึกษานำเสนอหน้าชั้นเรียนเป็นรายกลุ่ม

4.7 ผู้วิจัยประเมินผลด้วยการตรวจรายงานที่นักศึกษาเขียนส่วนประกอบแต่ละส่วนที่พบในหนังสือ

4.8 ทดสอบความรู้หลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบ เรื่อง ส่วนประกอบของหนังสือ

4.9 ผู้วิจัยนำผลการทดสอบความรู้ก่อนและหลังเรียนของนักศึกษาแต่ละคนมาวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.10 นักศึกษาประเมินความพึงพอใจแบบฝีกบูรณาการ เรื่อง ส่วนประกอบของหนังสือ

4.11 ผู้วิจัยนำผลการประเมินความพึงพอใจแบบฝีกบูรณาการ เรื่อง ส่วนประกอบของหนังสือ ไปหาค่าเฉลี่ย

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอน ดังนี้

1. ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบที่สร้างขึ้น
2. ดำเนินการทดลองโดยใช้แบบฝีกบูรณาการ และกิจกรรมการเขียนส่วนประกอบแต่ละส่วนที่พบในหนังสือ และการนำเสนอหน้าชั้นเรียนเป็นรายกลุ่ม
3. ดำเนินการทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบที่สร้างขึ้น
4. นำผลคะแนนการทดสอบก่อนและหลังเรียน ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ
5. ดำเนินการประเมินความพึงพอใจแบบฝีกบูรณาการ และกิจกรรม ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังเรียน โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ย (X)
2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. การทดสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test (Dependent Sample) (บุญชม ศรีสะอาด, 2551, หน้า 112)

ผลการวิจัย

การพัฒนาการเรียนด้วยแบบฝีกบูรณาการ เรื่อง ส่วนประกอบของหนังสือ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน ของนักศึกษาจำนวน 64 คน ที่ทำแบบทดสอบ เรื่อง ส่วนประกอบของหนังสือ จำนวน 20 ข้อ โดยเปรียบเทียบค่าร้อยละก่อนเรียน และหลังเรียน

ผลการวิจัย

จากนักศึกษาจำนวน 64 คน ที่ทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ส่วนประกอบของหนังสือ จำนวน 20 ข้อ พบว่า หลังจากที่ใช้แบบฝึกบูรณาการแล้ว นักศึกษาส่วนใหญ่ทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนร้อยละมากกว่าแบบทดสอบก่อนเรียน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อ	คำถาม	ก่อนเรียน		หลังเรียน	
		คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
1	ส่วนใดมีชื่อเรื่องหนังสือ	10	15.62	64	100.00
2	ส่วนใดมีประวัติผู้แต่งหนังสือ	5	7.81	60	93.75
3	ส่วนใดมีเลขเรียกหนังสือ	6	9.37	64	100.00
4	ส่วนใดมีเนื้อเรื่องย่อของหนังสือ	2	3.12	54	84.37
5	หนังสือเรื่องเดียวกันแต่ราคาไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับส่วนใดของหนังสือ	8	12.5	64	100.00
6	ส่วนใดมีชื่อเรื่องอย่างเดียว	9	14.06	64	100.00
7	ส่วนใดมีชื่อผู้แต่ง	12	18.75	64	100.00
8	ส่วนใดบอกครั้งที่พิมพ์ของหนังสือ	3	4.69	50	78.12
9	ส่วนใดเป็นกระดาษที่ปกปิดร่องรอยตะเข็บของผ้าแล็กซีล	2	3.12	64	100.00
10	ส่วนใดมีปีที่พิมพ์ของหนังสือ	7	10.94	64	100.00
11	ส่วนใดเป็นกระดาษที่ปล่อยอิสระ และไม่เขียนอะไร	6	9.37	64	100.00
12	ส่วนใดมีรายละเอียดทางบรรณานุกรมของหนังสือ	3	4.69	53	82.81
13	ส่วนใดเป็นการแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการเขียนหนังสือ	6	9.37	64	100.00
14	ส่วนใดเป็นการระลึกถึงคุณงามความดีของบุคคลที่มีส่วนช่วยในการเขียนหนังสือ	8	12.5	64	100.00
15	ส่วนใดเป็นการให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหนังสือเล่มนั้นๆ ก่อนจะอ่านเนื้อเรื่องต่อไป	3	4.69	50	78.12
16	ส่วนใดมีเลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ	1	1.56	45	70.31
17	ส่วนใดเป็นการนำคำศัพท์ที่ปรากฏในเนื้อเรื่องมาเรียงตามลำดับอักษรและอธิบายความหมาย	6	9.37	64	100.00
18	ส่วนใดเป็นการแจ้งให้ทราบถึงแหล่งความรู้ที่ใช้ประกอบ	5	7.81	56	87.5

ข้อ	คำถาม	ก่อนเรียน		หลังเรียน	
		คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
	การเรียบเรียงหนังสือ				
19	ส่วนใดเป็นการนำคำ หรือหัวข้อย่อยในเนื้อเรื่องมาเรียงตามลำดับอักษร และมีเลขหน้า	6	9.37	60	93.75
20	ส่วนใดที่ไม่สามารถเขียนในเนื้อเรื่องได้ และมีความสำคัญเกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่อง	4	6.24	63	98.44

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของนักศึกษาจำนวน 64 คน ที่ทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ส่วนประกอบของหนังสือจำนวน 20 ข้อ พบว่า หลังจากที่นักศึกษาได้ใช้แบบฝึกบูรณาการ เรื่อง ส่วนประกอบของหนังสือ ทำให้นักศึกษาสามารถตอบคำถามในแบบทดสอบหลังเรียนได้ถูกต้องมากกว่าแบบทดสอบก่อนเรียนทุกข้อ

โดยข้อคำถามที่นักศึกษาสามารถตอบคำถามในแบบทดสอบหลังเรียนได้ทั้งหมด 64 คน คิดเป็นร้อยละ 100 คือ ข้อ 1) ส่วนใดมีชื่อเรื่องหนังสือ ข้อ 3) ส่วนใดมีเลขเรียกหนังสือ ข้อ 5) หนังสือเรื่องเดียวกันแต่ราคาไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับส่วนใดของหนังสือ ข้อ 6) ส่วนใดมีชื่อเรื่องอย่างเดียว ข้อ 7) ส่วนใดมีชื่อผู้แต่ง ข้อ 9) ส่วนใดเป็นกระดาษที่ปกปิดร่องรอยตะเข็บของผ้าแล็กซีล ข้อ 10) ส่วนใดมีปีที่พิมพ์ของหนังสือ ข้อ 11) ส่วนใดเป็นกระดาษที่ปล่อยยออิสระ และไม่เขียนอะไร ข้อ 13) ส่วนใดเป็นการแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการเขียนหนังสือ ข้อ 14) ส่วนใดเป็นการระลึกถึงคุณงามความดีของบุคคลที่มีส่วนช่วยในการเขียนหนังสือ และข้อ 17) ส่วนใดเป็นการนำคำศัพท์ที่ปรากฏในเนื้อเรื่องมาเรียงตามลำดับอักษรและอธิบายความหมาย

รองลงมาที่นักศึกษาสามารถตอบคำถามในแบบทดสอบหลังเรียนได้ร้อยละ 98.44 คือ ข้อ 20) ส่วนใดที่ไม่สามารถเขียนในเนื้อเรื่องได้ และมีความสำคัญเกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่อง และร้อยละ 93.75 คือ ข้อ 2) ส่วนใดมีประวัติผู้แต่งหนังสือ และข้อ 19) ส่วนใดเป็นการนำคำ หรือหัวข้อย่อยในเนื้อเรื่องมาเรียงตามลำดับอักษร และมีเลขหน้า

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยจะเห็นว่า การนำแบบฝึกบูรณาการ เรื่อง ส่วนประกอบของหนังสือ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทำให้นักศึกษามีผลการเรียนดีขึ้น แสดงว่า แบบฝึกบูรณาการ เรื่อง ส่วนประกอบของหนังสือ เป็นนวัตกรรมที่สามารถใช้พัฒนาการเรียนรู้นักศึกษาได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับสิริพัชร เกษภูวโรจน์ (2546, หน้า 25) ที่กล่าวถึงลักษณะของการบูรณาการ ดังนี้

1. การบูรณาการเชิงเนื้อหาสาระ เป็นการผสมผสานเชื่อมโยงเนื้อหาสาระ ในลักษณะการหลอมรวมกันโดยการตั้งเป็นหน่วย (Unit) หรือหัวเรื่อง (Theme)

2. การบูรณาการเชิงวิธีการ เป็นการผสมผสานวิธีการสอนแบบต่าง ๆ เข้าในการสอน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายวิธี การสนทนา การอภิปราย การใช้คำถาม การบรรยาย การค้นคว้าและการทำงานกลุ่ม การไปศึกษานอกห้องเรียน และการนำเสนอข้อมูลเป็นต้น

3. การบูรณาการความรู้กับกระบวนการเรียนรู้ โดยออกแบบการเรียนรู้ให้มีทั้งการให้ความรู้ และกระบวนการไปพร้อม ๆ กัน เช่น กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการแก้ปัญหา และ กระบวนการ สร้างความคิดรวบยอด เป็นต้น

4. การบูรณาการความรู้ ความคิด กับคุณธรรม โดยเน้นทั้งพุทธิพิสัยและจิตพิสัยเป็นการ เรียนที่สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมไปพร้อม ๆ กัน เพื่อที่นักเรียนจะได้เป็น “ผู้มีความรู้ คู่คุณธรรม ”

5. การบูรณาการความรู้กับการปฏิบัติ เน้นการปฏิบัติจริง ควบคู่ไปพร้อมๆ กับการจัด กิจกรรมการเรียนรู้

6. การบูรณาการความรู้ในโรงเรียนกับชีวิตจริงของนักเรียน พยายามให้เด็กได้เรียนรู้เนื้อหา ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริงของนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้เห็นคุณค่าและความหมายในสิ่งที่เรียน

และสอดคล้องกับ สำลี รักสุทธี (2553) ที่กล่าวถึงลักษณะของนวัตกรรมการเรียนการสอน ที่ดี ดังนี้

1. มีคุณภาพ สามารถแก้ไขปัญหาได้ตามเป้าหมาย
2. มีคุณค่าต่อวงการศึกษา
3. จัดทำง่ายไม่ยุ่งยาก สะดวก ใช้ง่าย ไม่สลับซับซ้อน
4. สอดคล้องกับเนื้อหาหรือเรื่องที่ต้องการแก้ไข
5. กระตุ้นและสร้างความสนใจของผู้เรียนได้จริง ไม่เบื่อ
6. ช่วยให้การเรียนเนื้อหาง่ายขึ้น
7. ผู้เรียนมีผลการเรียนดีขึ้นหลังจากใช้นวัตกรรม
8. ทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน

บรรณานุกรม

สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์. (2546). การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.

สำลี รักสุทธี. (2553). คู่มือการจัดทำสื่อ นวัตกรรม และแผนประกอบสื่อ นวัตกรรม. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.